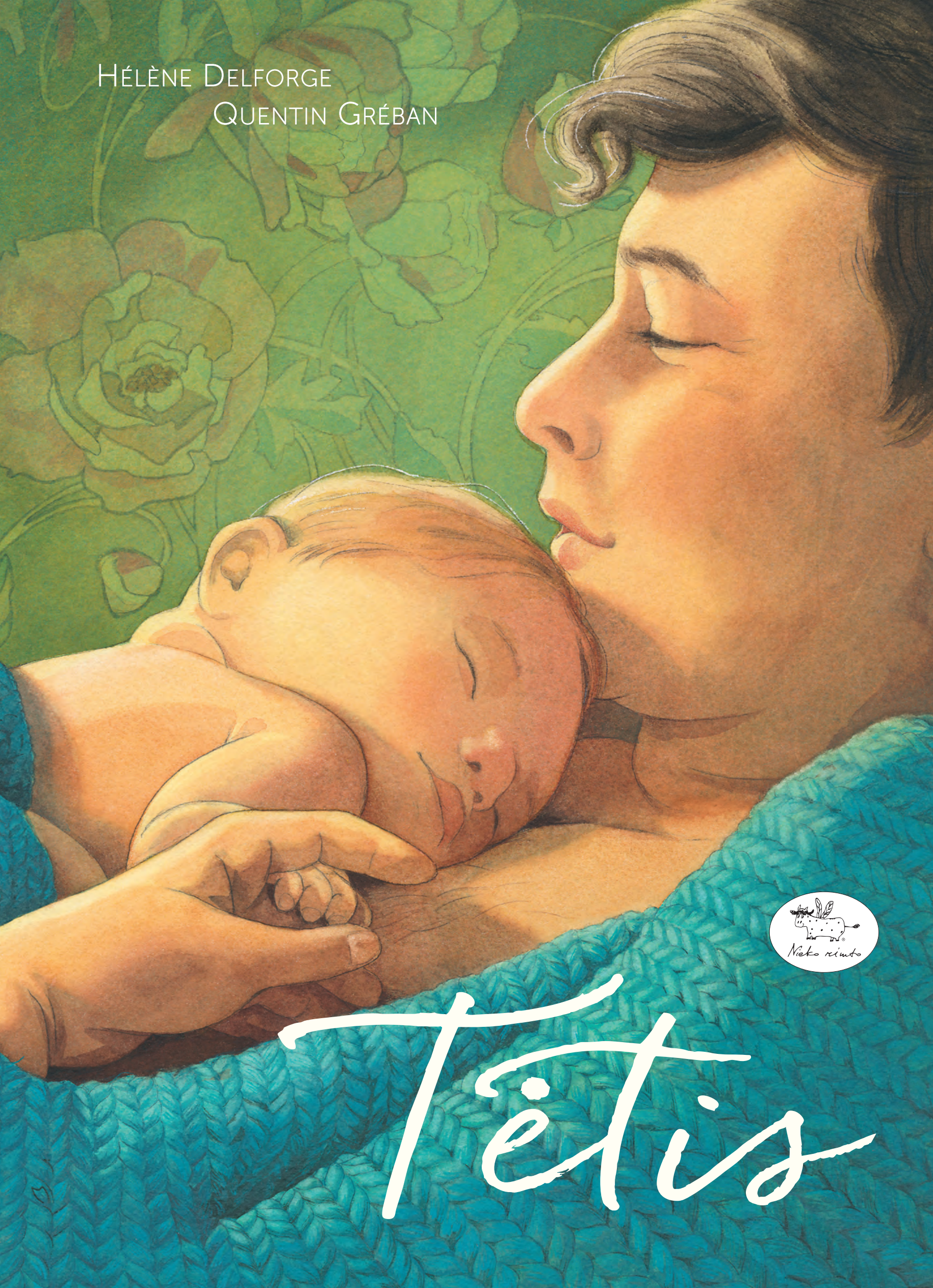

HÉLÈNE DELFORGE
QUENTIN GRÉBAN

Tētis

Versta iš
Hélène Delforge
PAPA
Mijade, Namur, 2023

Skiriu Lėjai, Lu ir Žiuljetai –
savo trims brangiosioms

Tėtis

Skiriu tėčiui,
savo herojui su švelnia šypsena.

Aš tavęs pasiilgau.

Myliu tave.

Tavo mylimiausioji

Autorės pastaba:

Istorija apie zebra ir jo dryžius –
iš R. Kiplingo knygos „Šiaip pasakojimai“,
kurią kiekvieną vakarą
man skaitydavo ir perkurdavo tėtis.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios
bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© Editions Mijade, 2023

Tekstas, Hélène Delforge

Iliustracijos, Quentin Gréban

Pirmą kartą 2023 metais prancūzų kalba pavadinimu *Papa*
išleido Mijade Publications, Namūras, Belgija.

Lietuvių kalba išleista susitarus su Mijade Publications,
B-5000 Namūras, Belgija.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Laura Ivoškienė, 2023

© Leidykla „Nieko rimto“, 2023

ISBN 978-609-441-888-4

Hélène Delforge
Quentin Gréban

Tėtis

Iš prancūzų kalbos vertė Laura Ivoškienė

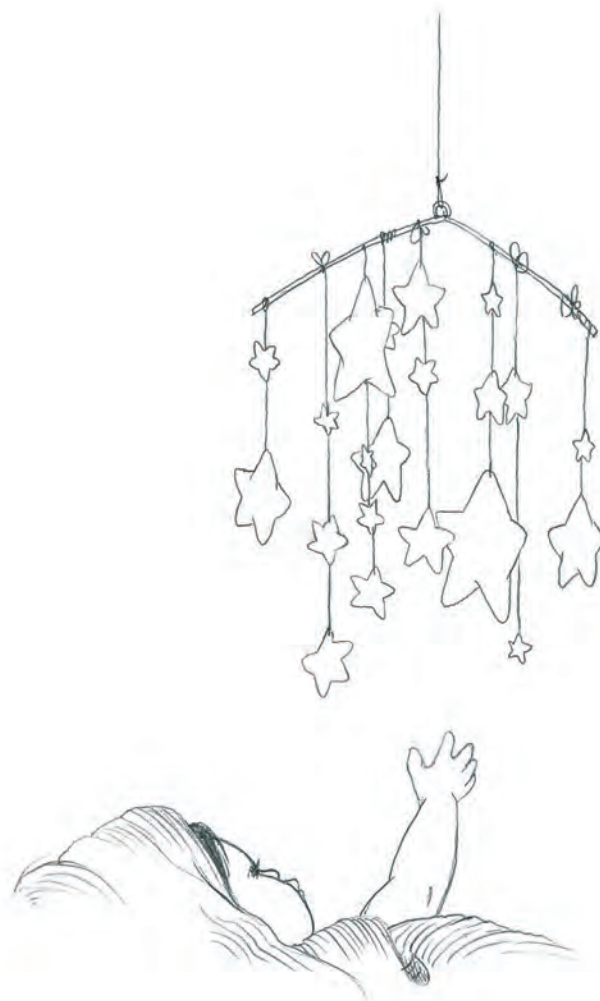
Vilnius
2023

Kai kas nors sako:

„Tu su ja jau 20 metų“,

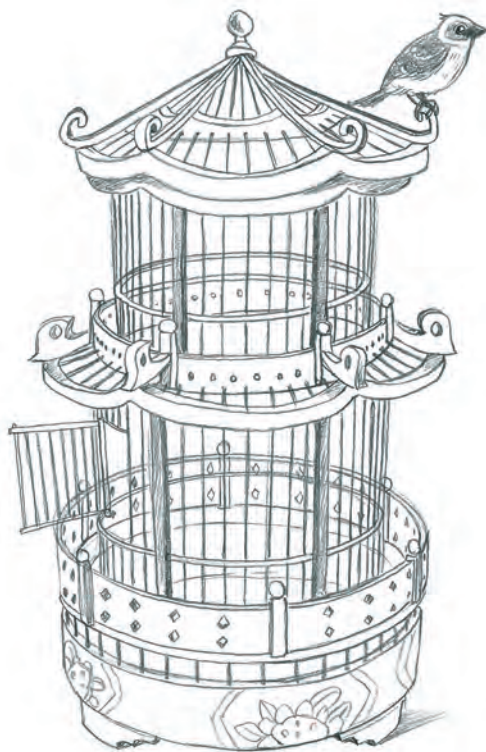
man visada norisi atsakyti:

„Tik tai?“

- Norėčiau šito paukščio.
- Sūnau, tu esi paskutinės didžiųjų medžiotojų giminės palikuonis.
Ar nenorėtum savo senelio palydovo,
erelio vardu Debesų Imperatorius?
- Man labiau patinka manasis.
- Arba didžiojo apuoko Šešėlių Siaubo,
kuris medžioklėse lydėdavo tavo prosenelį?
- Ne. Noriu, kad mano paukštis naktį miegotų mano lovoje.
- Tada gal tau reiktų sakalo, kaip mano brangusis Audrų Šauklis?
- Mano draugas yra Cypcius.
- Cypcius?
- Taip. Jo vardas Cypcius.
- Cypcius? Ką pasakys tavo senelis?
- Tesako, ką nori. Pritars senelis ar nepritars, jis vis tiek bus Cypcius.
- Aaa.
- Tu nepyksti?
- Na... Ne. Tu teigus. Aš netgi pavadinsiu jį Cypciumi Drąsiuoju.
- O taip! Tu manai, Cypcius drąsus?
- Mano brangusis, mėlyniems paukšteliams reikia daug drąsos
čiulbėti tarp plėšriųjų paukščių.

- Ačiū už taurę.
– Prašom. Tu įsimylėjęs? Vis dar?
– Taip! Beprotiškai!
– Kaip ir ankstesniais kartais...
– Taip, bet...

Manęs nereikia apgaudinėti.

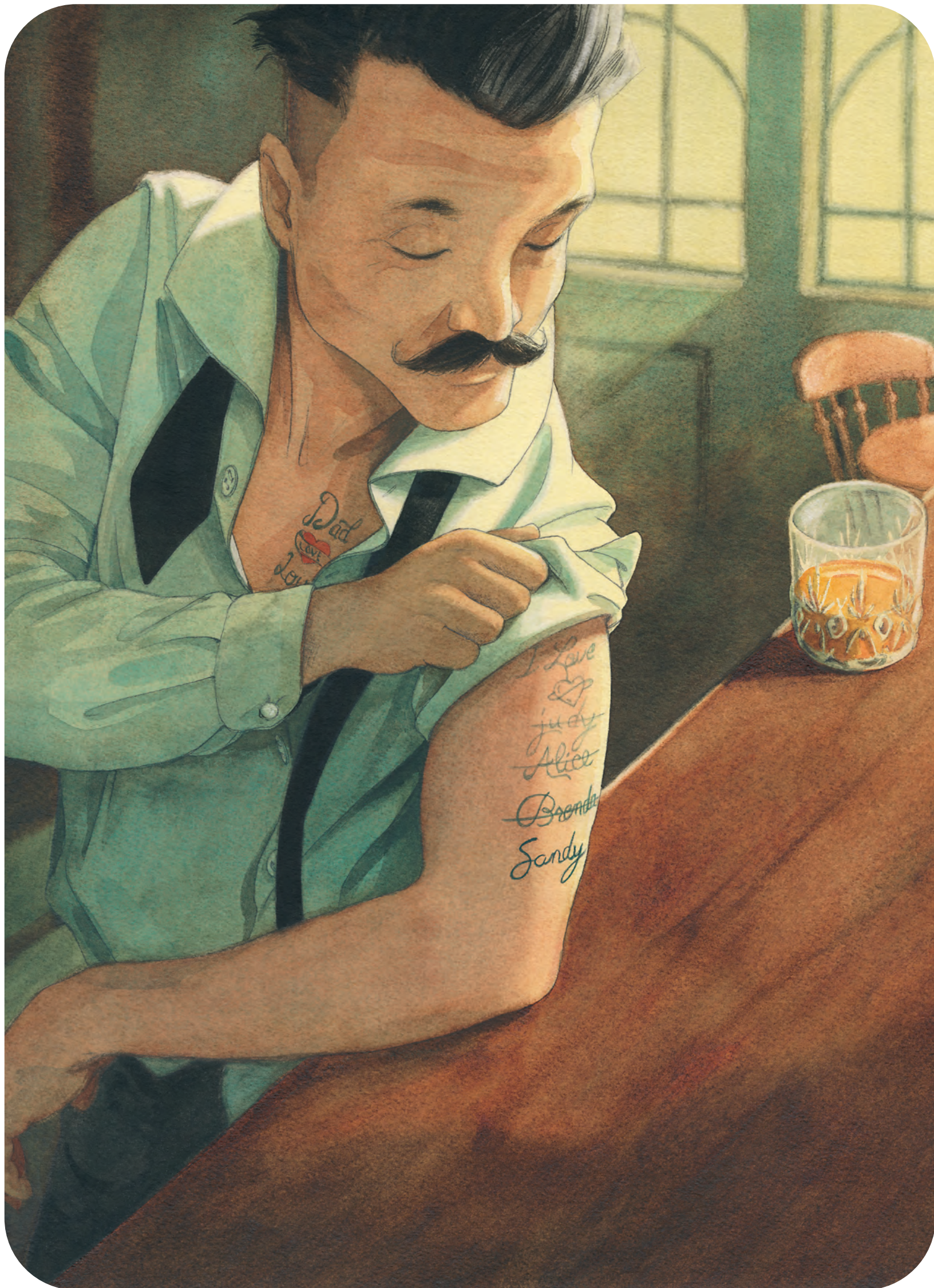
Moterys, kurios siekia dėmesio,
princesės, kurios niekada nieko nepamiršta,
divos, kurios ištisas valandas praleidžia vonios kambaryje,
kurios nepajudina namuose nė pirštelio,
kurios verčia tave laukti valandų valandas,
kurios sprendžia, kada tau keltis ir kada gultis,
kurios tranko duris, –
jos ne mano skonio.

Ta, kuriai viską atleisčiau,
dar negimė.

Moteris, kuriai atiduočiau savo gyvenimą.

- Dar taurę?
– Ne, manęs laukia dukra.

Vakar pareiškėi mamai:

„Kai aš užaugsiu, būsiu toks stiprus kaip tėtis!“

Mama nusijuokė ir priminė tau,

kad norint tapti stipriam reikia valgyti daug daržovių

(niekada nepraleis progos pakalbėti apie daržovių naudą).

Stovėdamas priešais vonios kambario veidrodį, prisimenu:

kai buvau mažas, sakydavau tą patį.

Žodis žodin.

Ir, be abejonės, galvodavau kaip tu:

„Kai užaugsiu, būsiu DAR stipresnis už tėtį.“

Stipresnis už tėtį. Visur.

Moksluose, darbe, apskritai gyvenime.

Mano tėtis irgi to norėjo.

Kad turėčiau geresnį darbą,

kad labiau mėgaučiausi jaunyste...

Tėvas – kaip orientyras, kurį reikia pranokti,

kad būtum geresnis (nors jau ir tėtis puikus).

Dabar, pats būdamas tėtis, reaguojau už tave, galvodamas apie tėvą.

Noriu būti dėmesingesnis, labiau įsitraukti į viską.

Noriu, kad tu taip pat pranoktum mane.

Turiu ambicijų dėl savo sūnaus.

Aš esu tėtis, orientyras...

O jeigu tu nebūsi „geresnis“ už mane?

O jeigu nenorėsi būti „geresnis“ už mane?

O jeigu būdamas „geresnis“ už mane

negalėsi būt savimi?

O jeigu nebūsi „dar stipresnis“ už tėtį?

Vienintelis pranašumas,

kurio tau linkiu, –

kad būtum už mane laimingesnis.

Kai užaugsi,

būk laimingas kaip tėtis.

Sekei debesis
Tiesei pirštus į dažus
Palikai pėdsakus ant mano odos
Uodei kvapus
Paskui staiga užmerkei akis
Ir tavo kūnelis suglebo
Tu užmigai

Kvėpuodamas man į kaklą
Apgaubei mus burbulu
Aš supratau
Neįstengčiau būti geresnis
Ar laimingesnis
Nei čia
Ir dabar
Būdamas tavo tėčiu

Pasižymėjau žodžius, kuriuos
ištarei pirmus,
štai tokia tvarka:
„Mama“
„Tėtis“
„Ne!“
„Duok!“

O šešioliktas – „traktorius“.
toji mašina, į kurią jau nebežiūrėdavau,
toji gremėzdiška mašina, kuria važiuodamas kepu
saulėje ir šąlu rudenį,
tau – milžiniškas erdvėlaivis,
riaumojantis žvėris, kurį sutramdė tavo
nuostabūs tėtis.
Tavo akimis, norint išgelbėti pasaulį, reikalingas
tėtis ir traktorius.
Kai užsuka svečias, nusivedi jį parodyti traktoriaus.
Ir niekada nepamiršti pridurti:
„Jį vairuoja tėtis ir aš.“
Nes tu išties vairuoji.
Tu sėdi man ant kelių, jaučiu tavo įsitempusį
kūnelį.
Jei išsuksime iš vagos, niekas neišaugs.
Badas. Jokio pupelių derliaus.
Atrodo, lyg su šiuo traktoriumi būčiau pasodinęs
visus miško medžius
ir nugalėjęs vilkus.

Traktorius ir aš
tau augant vis menkės.
Bet tomis dienomis, kai vairuosime traktorių,
mudu pasėsime savo ateities sėklas.

Kodėl aš čia, taip toli nuo šeimos?
Kodėl rizikuoju palikdamas juos augti be manęs?
Kodėl praleidžiu mokyklos šventes?

Nes kas nors turi tai daryti.
Nes norėčiau, kad koks nors tėtis ar mama saugotų mano vaikus,
jei jie liktų vieni ir bombos kristų ant mano namų.

Aš nesu griuvėsiuose palikto kūdikio tėtis.
Bet jis – mano vaikų brolis,
o jo tėtis – mano brolis.
Norint apginti mažus vaikus nuo Žmogaus, reikia tėčių.

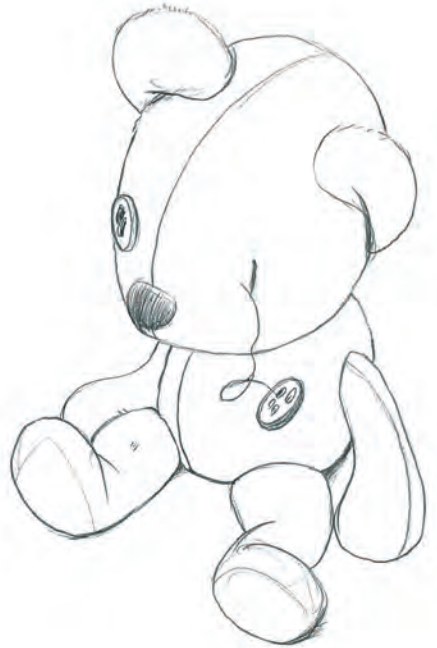

Mano dienų programą
Mano svajonių scenarijų
Mano pertraukų foną
Mano kelią namo
Mano kėlimosi valandą
Mano minčių temą
Mano troškimus
Mano džiaugsmus
Mano nerimą
Visą mano gyvenimą
Mane –
Viską pakeitei tu, mažasis vijurke,
Vienu drugelio širdies dūžiu.
– Aš su vaikais. Viskas gerai,
nesijaudink, mama...

Kad pirmas jį pabučiuosiu.
Kad perduosiu jį į mamos rankas.
Ši akimirka man atrodė ypatinga.
Dar jam tebegyvenant pilve, apie tai kalbėjausi su juo.
Skaičiavau dienas.
Nepabaigiau skaičiuoti.
Tikrovė sukrėtė. Smarkiai.
Skausmas, pagalbos skambutis,
beprotiškas skubėjimas, bauginantys žodžiai.
„Pabūkite su gimdyve.“
„Išveskite tėvą.“
„Laukite čia. Jums viską praneš.“

Laukiu. Man nieko nepraneša.
Durys atsidaro, užsidaro.
Palatoje yra žmonių.
Kažkokie garsai. Paskui tylu.
Stoviu nuošaly nusvirusiomis rankomis.
Nereikalingas. Išsigandęs.

Visą amžinybę.
Silpnas verksmas.
Susmunku.
Verkiu atsisėdęs ant grindų.
Vienui vienas.

Durys atsidaro.

„Mama jaučiasi gerai. Kūdikis gimė. Užeikite.“
Iš mano brangiosios glėbio kyšo maža galvytė.
Lėtai prieinu.
Lyg svečias prisėdu ant lovos krašto.
Esu sujaudintas žiūrovas.
Nedrįstu jo paliesti.
Savo kūdikį priglaudžiau prie širdies
praėjus valandai nuo jo gimimo.

Ačiū už apsilankymą...
Bet ne, aš nenoriu,
kad imtumėte jį į rankas,
ne, man nereikia pagalbos,
ne, nepaliksiu jo verkiančio
vieno savo lovytėje!

Traukinys sustojo atviroje vietovėje.

Jau prarasta 11 minučių. 11 pavogtų gyvenimo minučių!
Mums praneša, kad reikės laukti dar 20. Nirštu ir esu pavargęs.

Pasinaudoji šia akimirka ir nusiropšti man nuo kelių.

Tyrinėji aplinką.

Tada paprašai savo flomasterių. Protinga mergaitė!

Aš nervinuosi ir į tave nežiūriu.

Tu irgi manęs nematai.

Esi susitelkusi į savo tikslą: nuspalvinti gėlę raudona spalva.

Tai labai svarbu.

Pasiūlau tau mėlyną flomasterį.

Kvailėlis. Mėlynų gėlių nebūna!

Gėlės yra raudonos.

Ir nustok mane bučiuoti, tėti, aš dirbu!

Dar vakar nenulaikei rankose pieštuko.

Šiandien jau spalvini gėlę.

Tu kasdien keitiesi.

Kasdien tampi savimi.

Kasdien mane stebini.

Kaip gerai, kad traukinys sustojo!

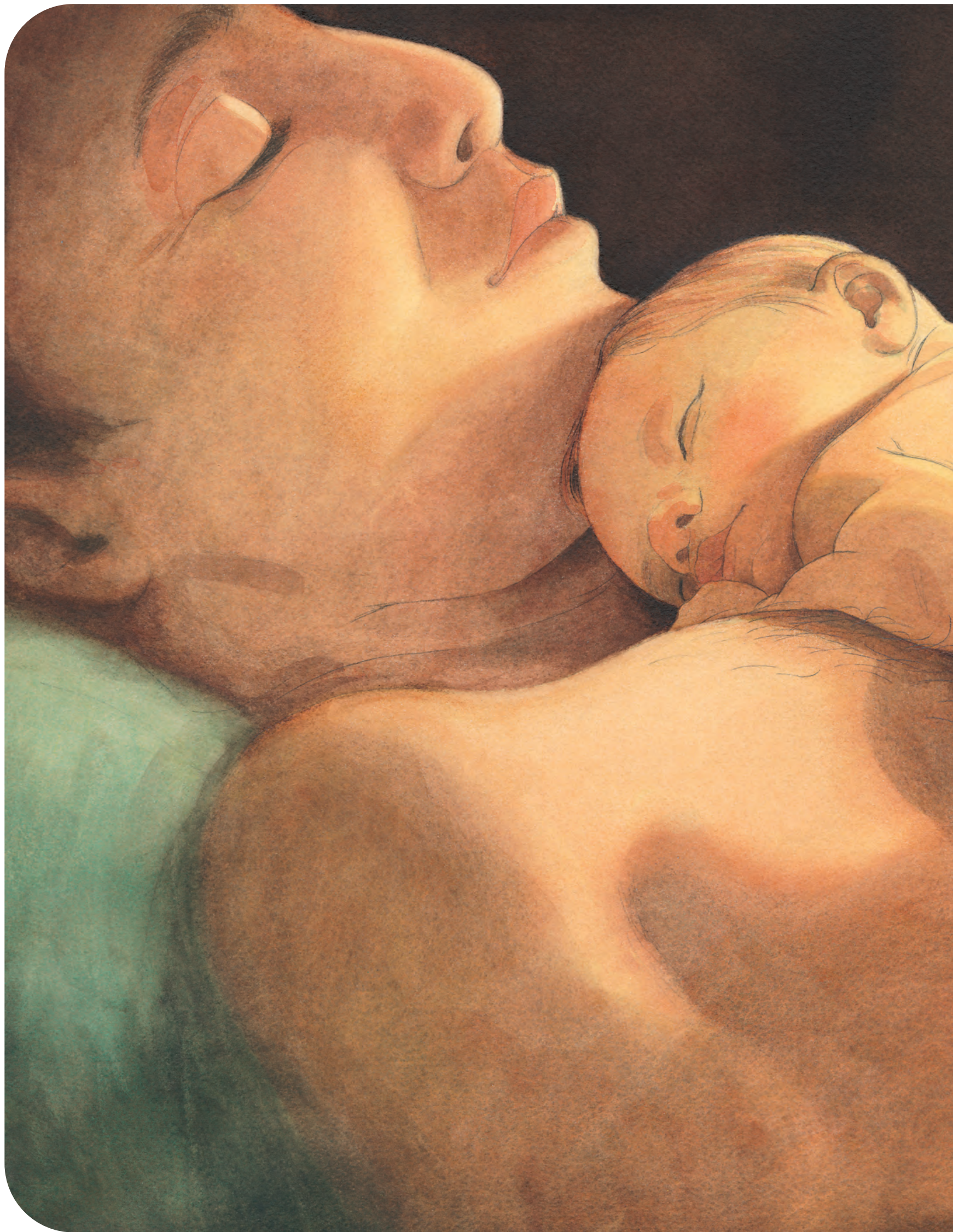
Tikėkimės, kad jis dar palūkės
prieš pajudėdamas iš vietos.

Dar kelios minutės tuštumos, gyvenimo,
laiko stebint, kaip tu augi.

„Ar mano piešinys mamai
gražus?“

„Tu būsi tėtis.“

Ar esi girdėjęs gražesnę frazę?

Ilgai maniau, kad „aš tave myliu“

yra gražiausi žodžiai pasaulyje.

Bet šie man užgniaužė kvapą.

„Tu būsi tėtis“, –

išgirsi tik kartą

(o gal du ar tris?),

bet skambės ausyse amžinai.

Tėtis, aš?

Taip.

Tėtis.

Aš.

Aš būsiu tėtis.

Ne. Aš buvau tėtis.

Pilvo, kurį jau mylėjau, tėtis.

Širdies dūžių,

profilio ekrane,

pėdutės, augančios po mano ranka, tėtis...

Vardo sąrašo viršuje tėtis,

pižamytės tėtis,

pliušinio triušiuo tėtis,

lovelės, kurią sumeistravau (buvo nelengva), tėtis.

Galvytės tėtis, verksmo tėtis.

Pirštukų aplink mano smilių tėtis

ir šiltos odos ant manosios tėtis.

Buvau tėtis, esu tėtis.

Aš laukiau kūdikio.

Dabar susitinku su tavimi.

Labas, mažasis žmogau.

Sveikas atvykęs į šį pasaulį.

Ši knyga – įspūdingai iliustruota odė tėčiams. Joje – skirtingų tėčių iš viso pasaulio portretai ir įžvalgos apie tai, ką reiškia auginti vaiką. Vieni tekstai švelnūs ir poetiški, kiti – šmaikštūs ir žaismingi, tretieji – mąslūs, tačiau visi jie atskleidžia ypatingą ryšį tarp tėčio ir vaiko.

Belgų autorė Hélène Delforge – žurnalistė, rašytoja, mama ir įmotė. Kurti jai padeda katė, ramiai snaudžianti rašomojo stalo stalčiuje.

Belgų dailininkas Quentin Grébanas iliustravo daugiau nei 45 knygas vaikams ir už savo piešinius sulaukė pasaulinio pripažinimo ir apdovanojimų (žymiausias iš jų – Saint Exupéry apdovanojimas). Quentin kuria savo namų studijoje, apsuptas vaikų piešinių bei klausydamasis, kaip šalia knarkia šuo.

Rašytojo ir dailininkės kūrybinis duetas Lietuvos skaitytojams jau pažįstamas iš knygos „Mama“, skirtos visoms, kurios yra, buvo ar ruošiasi būti mamomis, bei visiems jas mylintiems vaikams.

*Kita autorių
knyga -*

Redaktorė Diana Bučiūtė
Korektorė Eglė Devižytė
Maketavo Jovita Tamašauskienė
Tiražas 2000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Būti tėčiu – tai dalintis kasdiene išmintimi. Kalbėtis, o kartais drauge patylėti, parodyti, kaip įkalti vinį, o paskui iškepti skaniausią kiaušinienę.

Kartais apmauti skirtingas kojines ir nesukti dėl to galvos –
juk yra daug svarbesnių dalykų. Pavyzdžiui, padrąsinti, įkvėpti
pasitikėjimo savimi, išmokyti plaukti, mušinėti kamuolį, važiuoti dviračiu,
o vėliau – netgi vairuoti. Kartu groti, žaisti ir kvailioti.

Pasaulyje daugybė tėčių. Jau užauginę vaikus ir dar tik laukiantys
jų gimimo, stiprūs, griežti, švelnūs, nerodantys jausmų, palaikantys,
drąsūs, kantrūs, išsiblaškę ir rūpestingi tėčiai. Visi jie skirtingi. Bet visi
nori to paties: kad jų vaikai būtų laimingiausi pasaulyje.

Ši belgų autorės Hélène Delforge ir dailininko Quentino Grébano knyga
skirta esamiems ir būsimiems tėčiams bei juos mylintiems vaikams.

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-888-4

9 786094 418884